

KURUCZ GYULA

EGY KÉPZELGŐ DÉLUTÁNJA

A nap, mint egy óriási tükörtojás, nyomasztón feküdt rá a strandra. Ahol összeért a testük, Pistán kiütött a verejték. Ráadásul a napozó is nyomta a hasát. Nyögve könyökére emelkedett, és kinyitotta a szemét. Aranyvillámokat szórt arcába a gyerekmedence apró hullámú tükre. Edit ernyedten szuszogott — jobban bírja a hőséget, mint ő. Körülöttük, a víz szélére húzott félkörben napimádók heverték; kifordult testrészek, panaszos nyögések bizonygatták, micsoda élvezetben van részük. Suhancok kártyáztak az egyik asztalnál. A fiúnak eszébe jutott, amint pár napja egy hasaló-típusú strandfiú buzgón ócsárolta a „marha” kártyásokat.

A téglalap alakú betonkád körül, mint vándormadarak, kerengtek a társaltalanok — párt kerestek maguknak, „hogyan egy életre megosszák gondjukat, bajukat” — mosolyodott el.

Bánki és kísérete ötlött szemébe. Elöl a Herkules, utána néhány hasonló izomlegény, majd fiatalabb vazallusok. Pista gyorsan lesuntya a fejét. Tudta, ha összeakad a pillantásuk, semmiképp sem fordul félre. Nézne, hidegen, nem leplezve gyűlöletét, amíg Bánki oda nem jönne, és bele nem rúgna. Belerúgna? Bal karral a lábszár mögé nyúlni, jobbal előlről nyomás, akkor hanyatt vágódik — vetítette csukott szemhéjai mögött a képet. Láta, amint zuhan a másik. Igen. És utána? Ráugrani nem lehet, mert felrúgja, s azzal kikészíti. Nem. Ismeri magát, megvárna, míg feláll, és támad. Ez lenne a veszte. Ingerülten megrázta a fejét. Merre járhatnak már? — számítgatta magában. Valószínűleg bekanyarodtak mögéjük, ott nézelődnek meg-megállva, s harsányan tárgyalnak a heverésző nőkről. Szerencsére ők beljebb fekszenek a tömegben, nem kell szótlánul eltűnnie egy ilyen nőstényszemlélt.

Tenyér csattant a hátán, nem túl erősen, mégis összerándult. Na most mi lesz? — futott át agyán, és rémülten kutatott számtalan előkészített védekezési tervezete között.

— Aludtál? — mosolygott rémült képébe Edit.

— Mi a jóistent szórakozol! — morgott rá.

— Megint ideges vagy! Mindig ideges vagy! — szontyolódott el a lány.

Egy kicsit veszekedtek, aztán elmentek zuhanyozni. Bánkiék eltűntek — Pista legnagyobb öröme.

A vizsgár alatt a fal felé fordult, hajladozott, meghúzta a karját, aztán a mellizmai kerültek sorra. Izgatottan figyelte, mennyire látszanak, erősödött-e tavasz óta? Neki viszonylag soknak tűnt, mert mennyi volt azelőtt; ám elég gyér muszklik feszültek rajta. És hol áll Bánkitól? Úszni. Úsznia kell. Igen ám, csak ha itt hagyja Editet, kikezdzhetnek vele, s ha mellette találja őket, kötelességérzete parancsára rémülten, veresége tudatában, de nekimegy a fiúknak. Mesélte már a lány, hogy ha egyedül volt, odaült hozzá az a piszok, pofázott, pofázott, fűzte, hiába tett úgy, mintha észre se venné. Fenébe az úszással. Majd este többet tornázik.

Lehasaltak a padra. Pista védően átölelte szerelmét, nem belső ösztönzésre, inkább, hogy mutassa: övé. Aztán — mikor megérezte a frissen feszülő, mégis csodálatosan bársonyos, meleg bőrt — az anyját talált gyerek örömeivel bújtt mellé. A lány rámosolygott, és odasúgta:

— Vedd el, mert így nem barnulok.

Erre egy mutatós sértődési jelenettel visszavonult két karjának ketrecébe, hogy kedvére elmélkedhessék a női hiúságról. Összetorlódtott benne együttlétük minden rossz emléke, s mint egy jéghegy, elzárta a lánytól. A napfény és az ő keze közül az előbbit választotta? Hát nem. Mégis úszik egyet.

Szomorú dühvel fúrta magát a vízbe, káromkodva kerülgette a hancúrozókat. Igyekezett lefelé húzni, hogy jobban érezze mellizmán a munkát. Húsz perc alatt tökéletesen kifulladt, arra is alig jutott ereje, hogy elérje a sekély részt. Ám pompásan duzzadt minden izomkötegecskéje. Árnycárában gyönyörködve, fel-fújtt mellkassal vonult napozójukhoz.

Rágyújtott, összehúzódva nézelődött. Edit megpuszította a karját, rámosolygott, aztán visszafeküdt. Pista nagyon jól tudta, hogy senkivel sem csalná meg. Mégsem volt biztos benne. Senkiben sem mert feltétel nélkül hinni. Huszonkét éves életgyakorlata alatt megpróbálta, s rájött, hogy jobb tuskéket növeszteni.

Arra is rájött már, hogy a tuskék majdnem lenyeshetetlenek. Idővel egészen begyakorolta magát a rájövésbe, bár ebből semmi haszna nem származott. Ezenkívül még a képzelésnek volt nagy mestere. Ennyivel a tarsolyában állt hát szemben a világgal.

Újra feltűnt a kanyarban a győztes csapat, erre kejes nyújtózással gyorsan hasra fordult. Oldalt lesett, hogy a lány nem figyel-e őket. Gyanakodott, bár restellte. Megszokta már, hogy egyszerre kétféleképpen cselekedjen. Cselekedjen? Mindenesetre csendes létezésében rendszerint egyidejűleg önmaga mellett és ellen foglalt állást. Karja alatt kipillantott, surrogó nyilvesszőket lőtt a testüket plakátozott alakok felé. Látta magát, ahogy gyáván gyűlölködik. Szégyenkezett. De hát ő csak beszélni tudna velük, az pedig kevés... Gézuka, a banda egyik nagyreményű, fiatal és hülye tagja mesélt neki a Főnökről. Micsoda hős, micsoda sérthetetlen egyéniség, mondta. Ha a nő vonakodik lefeküdni vele, kap egy füllest. Persze sohasem erőszakoskodik. Ha azután sem hajlandó, mehet. A férfiak keményebb elbánásban részesülnek. Az első tiszteletlen szó után úgy üti le őket — természetesen csak megfelelő helyen, mert ad a jóízlésre —, mint egy kutyát. És hogy bunyózik a főnök! Másfél éve gyúri, s mellette a cselgáncsot sem hagyta abba. Roppant erős. Haverjai viszont sérthetetlenek. Aztán rátért hadi tetteinek részletezésére. Hát ez akarja elvenni tőle a szerelmét.

A dac mindennél jobban Edíthez köti. Bánki pedig jórészt azért feszül oly hevesen ennek az ügynek, mert eddig kevesen álltak ellen zsebének és egyéniségének... Soha sem sikerül... Ha meg nem erőszakolja Editet... Megrémült. Azonnal elindult benne a vetítógép: ezúttal sikerült a szokottnál hamarabb megfékeznie. A városban lehetetlen, a lány pedig este nem merészkedik ki az erdőbe. Pláne egyedül nem. Azért továbbra is benne vibrált a rémület.

Bánkiék leálltak beszélgetni. Most alaposabban megnézheti. Háttal fordultak neki, így felült. Eddig sem tartotta nagyra vetélytársa alakját. Vékony alsólábszárain hatalmasan nyugodtak súlyemelésből elvastagodott combjai, széles dereka nem emelte ki eléggé erőtől duzzadó vállát. Oldalról még hátrányosabban mutatott. Bár jól látszottak a kőkeményre edzett izomrovátkák, túlságosan kiugrott a hasa és gyomra. Hirtelen Editet vette szemügyre. Csinos, karcsú, mint egy egészséges, sokat sportoló húszéves lány. Nem tudta elképzelni a brutálisan ható Bánkival. S Edit rendkívül kényes a finom vonalakra. Ő került sorra, Vékony, de elég formás alsótestén arányosan feküdt sok úszástól kitágult mellkasa. Izmoknak ugyan eléggé szűkében volt. Érezte, még nem tart a lényegnél.

Megpuszította a vörösre égett hátat: hálásan nyugtázta a kedves, szerelmes morgást. Hát persze, ők szeretik egymást. És Edit nő, asszony a javából. Sokszor bizonygatta: el sem tudná képzelni mással. Akkor azt hitte, csak a pillanat hevében fogadkozik, vagy csupán nyugtatásul mondja.

Lehunyta a szemét.

Borzongott.

Edit mellett az ágyban Bánki feküdt. Kéjes volt a pofája, minden áhítat nélkül, profánul fogdosta a lányt. (Edit arca sehogysem jelent meg előtte.) Kezei nem azokon az utakon futottak, ahol az övéi; kedves, meghitt kis szokásaikat nem ismerte. Aztán a lány fölé emelkedett. (Pista már remegett a kintől, de tovább játszott. Még mindig nem látta Edit arcát.)

Akkor megérette. Edit soha sem lesz másé, míg meg nem szakítják a kapcsolatot, mert senki sem ő. Egyszerűen ezért.

Eltűnt a kép, ekkor felcsillant a drága arc — nyugodtan, mosolyogva, hiszen nem történt semmi. És Pista kinyitotta a szemét.

Tombolva szorongatta a lány kezét; az nem tudta mire vélni a hirtelen (de nem szokatlan) fellángolást. Fülíg húzott szájjal, grimaszolva kibökte:

— Paszuly!

A fiú tökéletesen boldog volt — igyekezett is kiélni a pillanatot. Ez a vigyor meg a puzi, amit az orrhajlatába kapott, csak az övék, ezt nem vehetik el.

A lány visszafeküdt, ő egyedül maradt illanó boldogságával. Érezte magát, amint ül és örül. Nem érzett semmit, aminek örülhetne — ne örüljön. Tele hittel, gondolta, és már nem volt tele hittel. Szinte szembeköpte a számtalan hűtlenség, csalás, amiről hallott, amit — s csak ezeket — megjegyzett. És a nők. Edit is. A kegyes hazugságok. A feltevés, hogy jó, most nincs mit valania — nem vall. De ha lesz? A lehetőség, hogy nem vallja be... Nőknek hinni... Férfiaknak hinni. Tekergette a nyakát. Bánkin akadt meg keréngő pillantása. Felvetette a fejét. Akkor sem kapja meg a lányt. Edit szellemileg is igényes. Ocska fűzőszövegekkel nem megy semmire, Nem néz ki belőle többet. Megtorpant a bécsmérlésben. Fehér-feketén lát megint, mint az emberék.

Azért húzza Bánkíra a vizes lepedőt, hogy igazolja saját életmódját? De hát miben teheti maga elé a másikat? Az izmaiban? Valami kis pajkos ördög azt súgta, hogy eljárna-e heti négy edzésre? Nem, nem hiszi. Két éve elkezdett súlyt dobálni — egy hónapig tartott a lendülete. Talált kibívót: egyetemi elfoglaltságok, satöbbi, persze akkori szerelmével töltötte el a délutánokat. Most is csupán azért tornászik, hogy valamennyire kielégítse a lány strandsztétikai igényeit... Ezek szerint Bánkinak erősebb az akarata? Ezt mégsem fogadhatja el. Pedig könnyen lehet. Képes sokat dolgozni, szívesen olvas naphosszat, de hány-szor adta be a kulcsot, mikor nem volt kedve valamihez, és kényszeríteni próbálta magát. Bánki medikus. Ott sok az anyag. Bánki jó tanuló. No de ez nem minden. Magatartásban semmiképp sem mérhetőek egymáshoz. Örökké csak a nők! Hogy abszolutizálhatnak valamit ennyire? Ő még magát is csak rövid ideig imádta minden mást kizáró rajongással. Azon kívül pedig igazán kevés fétist ismernek az emberek. Hajlatokat misztikus köddel vonnak be. Szociális örökség. Racionalizált ösztön. Ugyanúgy épp ellentétes formákat is imádhathának. Azt hiszik, ők tették csodává, amit a fejúkhöz vágtak... Vajon feltétlenül igaza van-e? Rossz kérdésfeltevés, ezt csak politikusok engedhetik meg maguknak. Tehát többet ér-e az ő útja? Természetesebb? Azok többet kapnának a szimpla férfioromoknál?... A csorda nőstényeit egyetlen hím termékenyítette meg... De a civilizáció formát hozott-e vagy igényt testesített? Szinkronban lenne a házasság a nemek igényeivel? Egy évig... Igen, ezt már ő is tapasztalta, de... Elég. A következő harminc „de”-t most elnapolja.

— Kicsi! Hozol, nekem egy fagyit? — suttogott lágyan Edit.

— Persze.

Tíz percig vitakoztak, hogy ki fizesse, végül útnak indulhatott. Jobbra vagy balra? Jobbra Bánkiék. Balra indult. Megfutott. Visszafordult, és nyugodt képet erőltetett. Bánki csípőre tett kézzel, flegmatikus utálattal figyelte közeledését. Pista belebámolt a szemébe, csikorgatta akaratát: kitarítani, nem szabad, hogy könnyezzen a megerőltetéstől. Mindkettejük arcán méla megvetés és nyílt utálat vibrált. A fiú fejében minden erecske lüktetett. Várta, mikor lép elé a másik. Tudta, hogy most nem történhet semmi, de biztosra vette, hogy nem marad megtorlatlanul viselkedése. Egy Bánkival nem lehet csak úgy packázni. Különösen ilyen erőkülönbség esetén. Minden porca könyörgött: hadd süsse le a szemét. Önérzete nem engedett. Sietett, hogy minél hamarabb túljusson rajtuk.

Megtörtént.

Vére visszatért medrébe, nagy szívöltyenések jelezték az elvonult árt. Mióta csinálja ezt a veszélyes játékot. Már akkor is kimutatta utálatát, mikor még nem személyes ügyek körül folyt az ellenségeskedés, mikor még csak hírből ismerte a főnököt. Ez valami szabadságharcféle, individuális vonalon — és ő fegyvertelen. Honnan veszik ezek a bátorságot, mérhetetlen önbecsülésüket? Eszébe jut egy tizenhat éves kölyök, aki pusztán satnya szakálla biztatására váltig erősítgette, hogy mélyen szántó gondolatai páratlanok. No de az más, buta gyerek volt, aki még nem észlelte maga körül a világot, s azt hitte: nem is létezik. De Bánki már felnőtt. És a barátai is. Csupán ők lennének hibásak? S a város, a becses polgárok, akiknek minden vágyuk, hogy szemérmesre rajzolt fejű lánykáikat Doktor Státuszok vegyék el? Micsoda alak az, aki hagyja elkényeztetni magát? Hogy egyeztethető ez össze a bátorságukkal, ami számára tiszteletre méltó erő. Talán, mert ő gyáva...

Közben a fürdő túlsó kerítéséhez ért. Megcsóválta a fejét, és mosolyogva visszaindult a fagyaltos felé. Nézegette a nőket — meg sem közelítették Editet. Kissé elszontyolódott. Nem lenne szabad ennyire elzárkóznia. De akkor egy sorba kerülne a megvetett alakokkal. Formalizmus. Nem is vágyik máshoz... Egyelőre. Bánkiék... Örökké Bánkiék! Az utóbbi időben szinte rögeszméjévé vált ez a pár hülye alak. Nem érdemlik meg, hogy ennyit foglalkozzék velük. Megvette a két fagyit. Meglőkték, majdnem elejtette a tölcésereket. Káromkodva fordult a fiúk után, de azok észre se vették „merényletüket”. Pista a sárga földig lehorodta őket, megtagadta tőlük a társas lény titulus, majd mindent szépen visszavont, hiszen nyilvánvaló, hogy nem szándékosan tették.

Editet felvetett fejfel, mereven a kerítés felé fordulva találta. Nagy nehezen bevallotta, hogy a szomszéd napozóról cseresznyemaggal hajigálták. A fiúban egy pillanatra fellobbant a nagy, ősi düh, azonnal felelősségre vont a volna mindet, ha Edit el nem kapja. Akkor szembe ült a suhancokkal és „fixirozta” őket, hogy ha folytatják a játékot, nekik megy. „Ellenfeleinek” egyik karján több volt az izom, mint neki kettőn. Szánalmasan hatott berzenkedése. Mégis, mint a dühös kismacska a nagy kutyát, passzívításra kényszerítette a sráccokat.

Elvétve néztek feléjük, akkor is zavartan lesütötték a szemüket. Szerencséjére, a nőknek kevés érzékük van szerelmük objektív megítéléséhez. Edit egészen meghatódott hősiességén. Ám őt ez nem vigasztalta. Ilyenkor keseredett el legmélyebben. Sosem értette meg, hogyan vesznek annyi erkölcsi bátorságot, hogy bármelyik foglalt nővel nyugodtan kikezdjenek. (Csupán az nem jutott eszébe, hogy semmiféle bátorságot nem vesznek sehonnán, egyszerűen megteszik.) Elment a kedve az élettől. Ilyen emberek közt? Ilyen emberekért?

Begubózott, de szemmel tartotta szomszédait.

Hallgattak.

Délután befelhősödött az ég. Pista örült — így legalább hazamennek. Ott senki sem szemétkedik, olvashatnak egymás mellett, csendesen.

Idegesen sétált a parkban. Állandó feszültségbe kergette a strandon töltött négy nap. Örökké Bánki tenyérbemászó képét látta, és csak álmodozott arról, hogy valamiképpen kijut vesztesre álló helyzetéből. Ismer jó pár izmos srácot, akik segítenének, de abban az esetben erkölcsileg kerülne alulra. No és senki sem provokálta. Ő pedig nem kezdheti. Miért? Mert nem kezdi. Jó lenne elálmosodni. Minden este — talán a túl sok napozástól is — kegyetlen idegesség gyötri, lefekvés helyett kénytelen néha tizenkettőig sétálni. És mindig Bánki, Bánki. Kínjában sokszor már Editet gyanúsítgatja. Fel kell oldania a helyzetet, mert előbb-utóbb valami marhaságra vetemedik. Vagy Edittel szakít (amit nem tesz meg, mert nagyon tisztán látja, miért tenné), vagy összevereti magát Bánkival. Sajnos, az sem használna.

Ördögöt a falra festeni — rándul meg. A következő lámpa a fiú széles vállait, bikanyakát világítja meg. Pista menekülne, de mivel tudatos benne a szándék, nem teszi. Nem szabad. Most bebizonyíthatja, hogy nemcsak elmélkedik, hogy kevéske fegyelem is szorult belé. Fintort vél felfedezni a másik arcán, de nem biztos benne. Már semmiben sem biztos. Egyre kevésbé uralkodik magán, csak egy csikorgó parancs űzi előre engedetlen lábait. A másik a járda közepe felé tart, el akarja zárni az utat. Provokál. Ha most kitér, átadja Editet. Nem Edit a fontos. Nem lép le a köről. Egyetlen egyszer ütötték meg büntetlenül. Egy idősebb barátja biztatott fel egy tornászt, amiért nem adta át a nőjét. (Átkozott nők!) Akkor tizenhat éves volt. Csak azért nem ütött vissza, mert nem haragudott. Mindent elnyomott benne a csodálkozás, hogy ilyen aljas lehet valaki. De azon kívül sohasem. Remegve lépdél előre, egyenesen a másik felé. Kétkedik. Most úgy tűnik, Bánki nem őt célozza. De célozhatja! És megvan benne a szándék, ez biztos. Ő nem tér ki. Egyszer úgyis túl kell esni rajta. Egyenesen előre. Két lépés. Aztán nekisurlódik a vállával.

— Akarsz valamit? — mordul rá az izmos.

Ő nem akar feltétlenül, de közben már elzsibbad az álla, és elvágódik. Lassan feláll — megnyugszik. Aztán még jobban megnyugszik, mert újra a földön fekszik. Kábán még marad annyi esze, hogy most guggolásból ugrik a fiú gyomrának. „Megölni!” — zsibong agyában minden hév nélkül új életcélja. Talált, nagy nyögés. A fűben hemperegnek. Bánki megragadja vállát, és földhöz csapdossa a fejét. Szédül. Érti, hogy a hasára ülnek. Nem védekezik. Nem az a fontos. Félájultan gondolkodik, aztán szabad lábaival felnyúl, átkulcsolja a fiú fejét, és minden erejével hátrarántja. Nagy koppanás a járdán. „Meghalt!” — lélegzik fel.

Megrázkódott, és eldobta a cigarettát. Újra felizgult, nem megy majd az alvás. Átkozott fantázia. Másnap odamegy Bánkihoz, és beszél vele. Mindegy mit, de dűlőre kell vinni az ügyet.

Csak le ne üsse, mielőtt dumáltak.

Fél tizenkettő. Sétál még egy kicsit.